

21.06.2012

Oikeusministeriö
oikeusministerio@om.fi

Viite: Lausuntopyyntönnä OM 6/021/2011

LAUSUNTO VAALIPIIRIJAON MUUTTAMISESTA

Maakuntahallitus 18.6.2012 § 104

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelmassa 22.6.2011 hallitus sitoutui muuttamaan perustuslakia siten, että vaalipiirien enimmäismääräksi Manner-Suomessa kirjataan 6 - 12. Lisäksi hallitusohjelman mukaan perustetaan poliittinen työryhmä tekemään sovittujen reunaehtojen mukainen esitys vaalipiirijaon muuttamisesta siten, että vuoden 2015 eduskuntavaaleissa vaalipiirit ovat nykytilanteeseen verrattuna, suhteellisuutta selvästi parantavalla tavalla tasaisemman suuruiset.

Oikeusministeriö asetti 4.10.2011 työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella ehdotus vaalipiirijaon uudistamiseksi hallituksen ohjelmassa sovittujen linjausten mukaisesti. Työryhmän ei tullut tehdä ehdotusta hallitusohjelmassa mainitusta perustuslain muuttamisesta, vaan perustuslain muutosta varten oikeusministeriö tulee myöhemmin asettamaan erikseen parlamentaarisen valmisteluelimen.

Hallituspuolueiden puheenjohtajat sopivat 7.3.2012 vaalipiiri uudistuksen toteuttamisesta niin, että suhteellisuutta parannetaan yhdistämällä nykyisistä vaalipiireistä Kymen ja Etelä-Savon vaalipiirit sekä Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan vaalipiirit. Uudistuksen jälkeen Manner-Suomen vaalipiirien lukumäärä on kaksitoista. Päätöksen perusteella oikeusministeriössä on valmisteltu ehdotus hallituksen esitykseksi vaalilain muuttamisesta.

Oikeusministeriö pyytää lausuntoa ehdotuksesta hallituksen esitykseksi vaalilain muuttamiseksi. Samalla on mahdollisuus esittää näkemyksiä jatkokäsittelystä, ml. perustuslain muuttamisesta siten, että vaalipiirejä olisi vähintään kuusi ja enintään 12. Lausunnon viimeiseksi antopäiväksi on merkitty 15.6.2012. Keski-Pohjanmaan liitto on pyytänyt jatkoaikaa lausunnon antamiseen 19.6.2012 saakka.

Oikeusministeriö pyytää maakuntaliittojen lisäksi lausuntoa rekisteröidyiltä puolueilta, valtiovarainministeriöltä, Suomen Kuntaliitolta, Kymen vaalipiirilautakunnalta, Etelä-Savon vaalipiirilautakunnalta, Pohjois-Savon vaalipiirilautakunnalta, Pohjois-Karjalan vaalipiirilautakunnalta sekä Vaalitutkimuskonsortiolta.

21.06.2012

Keski-Pohjanmaan maakunnan näkökulmasta vaalipiiriuudistus ei vuoteen 2015 esitetyillä ratkaisuilla aiheuta muutosta nykytilanteeseen. Hallitusohjelmassa esitetty tavoite 6-12 vaalipiiristä edellyttää perustuslain muutosta ja on siten Eduskunnan ratkaistavissa oleva asia.

Laajempien vaalipiirien muodostamisessa ja käytävissä neuvotteluissa tulisi huomioida seuraavat näkökulmat:

1. Kuntarakenneuudistuksesta sekä kuntien ja valtion aluehallinnon välisestä tehtävänjaosta on saatava aikaan eduskunnassa päätökset ennen vaalipiirien laajempaa yhdistämistä. Samoin on ratkaistava sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteet ja yhteistoiminta-alueet.
2. Aluehallinnon tasolla on ratkaistava aluekehityslain uudistaminen ja ALKU-selonteon linjaukset. Näiden pohjalta selkiintyvät myös maakuntaliittojen tulevat tehtävät, maakuntien yhteistoiminta-alueet sekä AVI:en ja ELY:jen tehtävät ja alueperusteet.
3. Vaalipiirien suppea määrä ei saisi olla uudistuksen ensisijainen tavoite. Suomessa alueet ovat erilaisia ja suuret vaalipiirit saattaisivat aiheuttaa kansanedustajien valintoja enemmän suurista keskuksista, mediatunnnettujen henkilöiden erityisasemaa ja ehdokkaiden henkilökohtaisten vaalibudjettien kasvua. Ennemmin tulisi tavoitella maakuntien yhteistoiminta-alueiden selkiyttämistä ja vahvistamista, ja toteuttaa vaalipiiriuudistukset vasta kun kuntarakenteen ja aluehallinnon ratkaisut on päätetty eduskunnan taholla.
4. Vaalipiiriuudistuksen valmistelua varten eduskunnan tulee asettaa parlamentaarinen komitea.

Maakuntahallituksen päätös 18.6.2012 § 104:

Hallitus hyväksyi yksimielisesti laaditun lausuntoehdotuksen.

Lisätietoja antaa maakuntajohtaja Jukka Ylikarjula, puh 044 7250 002, sähköposti jukka.ylikarjula@keski-pohjanmaa.fi.

KESKI-POHJANMAAN LIITTO

Jukka Ylikarjula
Maakuntajohtaja